

kristityn foorummi

HENGELLESTÄ ARVIOINNISTA

- pyrkien tuomaan keskukseen Kristuksen työn

Ceta Lehtniemi

Sana alkuun: tiedän etten pysty tästä aiheesta sanomaan kuin hyvin vähän ja varovasti. Yritän tuoda kuitenkin joitain ajatuksia ja näköaloja. Ehkä pääajatukseni on tämä minkä Paavali antoi Timoteukselle ohjeeksi: ”Mutta pysy sinä siinä, minkä olet oppinut ja mistä olet varma, koska tiedät, keiltä olet sen oppinut” (2 Tim.3:14). Olen lukenut Raamatun ohella lähinnä vanhempaa suomenkielistä hengellistä kirjallisuutta, jota olen myös kerännyt. Merkitsin loppuun joitakin kirjoja, joihin olen jopa toistuvasti palannut.

Jumalan asema ja olemus

Jumalasta sanotaan Raamatussa, että Hän on pyhä, täydellinen, iankaikkinen, kaikkietävä, elävä, kaiken hallitseva, ääretön, kaikkialla läsnä oleva. Hän on kaiken luoja ja Hän on lunastaja. Hän on rakkaus, kirkkaus, autuus, totuus, armo ja vanhurskaus. Jumalassa ei ole pimeyttä, ei syntiä. Tämän Jumalan kasvojen edessä ihmisen tulisi elää. Jumala näkee ihmisen sisimpään. Joka on korvan istuttanut, hänkö ei kuulisi? Joka on silmän luonut, hänkö ei näkisi? Herra tuntee ihmisten ajatukset (Ps.94:9,11). Jumalan kolmiyhteys nousee Raamatusta: Isä Jumala, Jumalan Poika Jeesus Kristus ja Pyhä Henki. Ja kuitenkin Jumala on yksi. Kun yritämme ymmärtää esim. Pyhän Hengen toimintaa ajassamme, emme voi säilyä totuudessa, jos emme nojaa siihen kokonaisilmoitukseen mikä meillä on saatavilla Raamatussa. Tätä meille ei enää Suomessa opeteta siten kuin aikaisemmin tehtiin. Oma ikäluokkani luki Martti Lutherin Vähän Katekismuksen (1948) rippikoulussa.

Jeesus on ilmoittanut Pyhän Hengen suhteesta Isään ja Poikaan, että Isä Pojan pyynnöstä ja Pojan nimessä lähettää meille Pyhän Hengen (Joh.14:16,26). Pyhää Henkeä kutsutaan myös Isän Hengeksi, Pojan Hengeksi ja Kristuksen Hengeksi. Pyhä Henki on myös elämän, viisauden, totuuden, lapseuden, rakkauden, pyhyiden ja kirkkauden Henki. Pitäisi olla sanomattakin täysin selvää, että mitään väkivaltaista tai sopimatonta ei saa ilmetä Jumalan Hengen nimissä.

Pyhä Henki kirkastaa Kristusta ja avaa meille Jumalan sanaa. Tällöin nousee esiin totuus ja armo ja Jumalan laupeus. Kun aikamme muuttuu moniarvoiseksi, se ei saa merkitä sitä, että kristinusko samoin muuttuu suuntaan jossa kaikki ajatukset ja toiminnat hyväksytään sen piiriin. Mielestäni tämän ajan yksi piirre on sellainen allianssikristillisuus, mikä ei keskustele eikä arvioi. Yhdessä toimiminen asetetaan päätavoitteeksi eikä nähdä miten aikamme muuttaa kristillistä Jumala-kuvaamme. Jumalasta tehdään todellisuudessa pieni ja ihmisestä suuri.

Lainaan Osmo Tiililää kirjasta ”Historian Jumala”. Hän kirjoitti kirjansa toisen maailmansodan jälkeisissä tunnelmissa. Lainaan hieman lyhentäen: ”Tulee lähinnä mieleen juuri itse Jumala-kuva. Edellinen maailmansota nosti Jumalan pyhyysmomentit yleiseen tajuntaan vastapainoksi värittömälle ja yksipuoliselle Jumalan rakkauden korostamiselle. Tekisi mieli sanoa, että tätä linjaa tultaneen nyt jatkamaan yhä eteenpäin, mutta samalla tultaneen entistä kiinteämmin pohtimaan Jumalan pyhyiden ja hänen rakkautensa välistä suhdetta. Joka tapauksessa on entistä päättävämmin syytä korostaa Jumalan elävää, dynaamista, asioihin puuttuvaa, jatkuvaa, koko ihmiskuntaa ja maailmaa koskevaa toimintaa, mikä johtaa teologin liikahtelut suureen nöyryyteen ja varovaisuuteen” (s.50). ”Vasta silloin, kun kaikki langat ovat Jumalan käsissä, ihminen tajuaa oman ehdottoman riippuvaisuutensa hänestä. Silloin niin yksilön kuin kansojenkin tie on nähty oikeassa valossa” (s.51).

Ihminen jää hyvin turvattomaksi, jos ei opeteta tuntemaan Jumalaa sellaisena kuin Raamattu ilmoittaa. Jumala -kuvaan kuuluvat pyhyys, rakkaus ja Jumalan mahdollisuus sekä halu vaikuttaa ihmisyksilöiden, kansojen ja aikakausienkin kohdalla. Ilmoitus ei myöskään jatku esim. ilmestystiedon kautta, vaan Raamattu sisältää kristinuskon hengellisen sisällön. Jokainen opetus ja mahdollinen ilmestys tulee alistaa Raamatun ilmoituksen alle arvioitavaksi. Jostain kätkestä jonkun henkilön saamien ilmestysten kautta emme saa mitään uutta tietoa Jumalasta, emmekä muustakaan kristinuskon perustasta. Emme ensi sijassa edes janoa yliluonnollista tietoa, vaan tahdomme kasvaa Kristuksen tuntemisessa ja elää Jumalan varassa niin

kuin Hän meille ymmärrystä avaa lähinnä Sanan kautta Pyhän Hengen opastuksessa.

Raamatun ilmoittama Jumala tulee ennen muuta lähelle yksittäistä, heikkoa ja apua tarvitsevaa ihmistä. Sovituksen kautta saamme rauhan Jumalan kanssa, syntimme annetaan anteeksi. Koko Vanha testamentti jo osoittaa Jeesuksen työhön puolestamme. Jumalan lapsina saamme heittää murheemme Hänen kannettavakseen. Nöyrytkää siis Jumalan väkevän käden alle, että hän ajallansa teidät korottaisi, ja "heittääkää kaikki murheenne hänen päällensä, sillä hän pitää teistä huolen"(1 Piet.5:6-7). Meitä ei todellakaan käytännön elämässä auta tieto jonkun henkilön erikoisista taivasmatkoista tai enkeli-ilmestyksistä. Mutta meitä auttaa tieto mitä saamme Jumalasta Raamatun ilmoituksen ja hyvän, koetellun opetuksen kautta.

Pahan asema ja olemus

Olisi helpompi käsitellä vain syntiä, vääryyttä ja sitä paha millä rikomme niin Jumalaa kuin lähimmäistämme vastaan. Yritän kuitenkin sanoa myös persoonallisen pahan olemuksesta jotain sen vuoksi, että juuri tälle alueelle liittyvät monet aikamme harhat. Perkele, saatana, kiusaaja on Raamatun mukaan luotu ja langennut enkeliolento, jota kuvataan myös käärmeenä. Jo syntiinlankeemuskertomuksessa kohtaamme saatanan. Kyse on älyllisestä olennot, joka pyrkii sekoittamaan totuutta: tuomaan valheen houkuttelevana esiin. Erityisesti se pyrkii vääristämään Raamatun ilmoitusta Jumalasta ja pelastuksesta. Kun Jeesus sanoo "tämän maailman ruhtinas", Hän ei tarkoita sitä että valta olisi siirtynyt pois Jumalalta. Kyse on siitä, että Jumalan tahdon hylännyt ihminen on pahan valtapiirissä ja hengellisessä pimeydessä. Hän on avuton eikä voi ymmärtää pelastuksen salaisuutta ilman Pyhän Hengen avaamaa ymmärrystä.

Kristittyjen on hyvä käsittää, että oman sydämen petollisuus, maailman henki ja persoonallinen paha ovat vaikuttamassa kaiken aikaa. Isä meidän rukouksen "Päästä meidät pahasta" on tarpeellinen pyyntö. Kuitenkin tunnustamme Jumalalle, että Hänen on "valtakunta, voima ja kunnia iankaikkisesti". Kristuksen täydellinen voitto Golgatan ristillä on voitto myös perkeleestä. Saamme kätkeytyä Kristukseen ja olla täydellisesti suojassa. Tätä suojaa tarvitsemme tämän elämämme matkan ajan, perillä on toisin. Silloin on lepo ja täydellinen yhteys Kristukseen sekä täydellinen vapaus pahan voimista. Nyt on niin paljon kummallista toimintaa kristinuskon nimissä. On henkivaltojen kartoitusta, puhutaan

auktoriteetista, ajetaan demoneita uskovista, joissa siis asuu Kristuksen Henki. Tämä on yksinomaan vahingontekoa ja väärinkäsitystä. Tätä ei Raamattu opeta. Raamatun kuvaamissa riivaustiloissa ihmiset ovat toisen hengen kahleissa ja vallassa. Riivaustila ilmenee aivan ulkoisestikin näkyvällä tavalla.

En siis kiellä perkeleen tai demonien todellisuutta, vaan näen Jumalan vallan maailmassa ja Kristuksen voiton pahan voimista täydellisenä. Ahdistunut, sairas tai kiusattu ihminen tulee kohdata siten, että hän vakuuttuu Kristuksen työstä. Hänen tulisi saada kokea seurakunnan kautta hoitoa ja turvallista rakkautta. Tähän liittyy myös pidemmällä aikavälillä annettu oikea opetus ja ehtoollisen nauttiminen. Siellä missä armolahjoja tahdotaan pitää erityisellä tavalla esillä, on muistettava arvostella, mistä lähteestä sanoma tulee. Muutenkin on toki arvosteltava puheet ja tilaisuuden henki. Jostain syystä on päässyt hämärtymään se tosiasia, että okkultismi ja yleensäkin uushenkisyys vaikuttaa usein ihmisten ajatusmaailmassa. Sen jopa toivotaan tuovan elämyksiä ja salattua tietoa. Sitä kautta etsitään myös paranemista ja jopa ansioita. Kyseessä ei ole tällöin Pyhän Hengen työ vaikka sitä sillä nimellä kutsuttaisiin.

Tarvitaan myös erityistä lahjaa erottaa henget. Se merkitsee ainakin sen havaitsemista, ettei kyse lainkaan ole Pyhästä Hengestä. Ilmapiirin on myös sallittava tämä arvostelu. Jos kyse on sellaisesta väärässä hengessä tapahtuvasta toiminnasta, ettei siihen voi vaikuttaa avoimella arvioinnilla, on hylättävä hengellinen yhteys tuohon henkilöön tai liikkeeseen. Kristillisessä mielessä ei silloin voi olla yhteistyössä. Hengellinen yhteys tulee Kristuksen Hengen kautta lahjana. Itsetarkoituksellinen yhteisrintamaan asettuminen viestittää, että hyväksytään tuon toisen järjestön tai seurakunnan toiminta sen mahdollisesta väärästä hengestä huolimatta.

Armolahjat kuuluvat mielestäni myös tähän aikaan. Silti olen käsityksessä, että Kristus itse uuden elämän lahjoittajana on armolahjamme. Ensimmäisen ihmisen, Aadamin, lankeemuksen kautta tuli kuolema, tuomio ja kadotus. Mutta Jeesuksen Kristuksen kautta tuli armon ja vanhurskauden lahjan runsaus ja iankaikkinen elämä. Tämän vaikutti Jeesuksen sovituskoulema (Room.5:15,16 ja Room.6:23). Näin en voi puhua "Pyhän Hengen voimassa" elävistä karismaattisista yhteisöistä, sillä missä on Kristus, siellä on Jumalan armo ja armolahja. Vain juuri paha tahtoo tehdä näitä jaotteluita Jumalan omien välille luomalla eriarvoisuutta ja kateutta. Paraneminen voi

tapahtua ehtoollispöydässä tai hiljalleen Jumalan sanan hoidossa. Profetia saattaa sulautua opetukseen ja rukoukseen lähes huomaamatta. Seurakunta voi olla palveleva yhteisö hyvin arkisella tavalla.

Ihmisen asema ja olemus

Kun ymmärretään Jumala suurena ja ihminen pienenä, köyhänä, haavoittuvana ja erehtyvänä, ollaan Raamatun ilmoittamassa perustassa. Jumala on Luojamme, ihminen on luotu olento, sinänsä kyllä ihmeellinen ja jopa Luojansa kuvaksi ilmoitettu. Ihmisellä on vastuunsa ja tehtävänsä tässä maailmassa. Ihmisessä on säilynyt myös halu luoda, tutkia ja leikkiä. Ihmisessä on seksuaalisuus, on halu muodostaa perhe. Samoin ihminen tahtoo olla yhteydessä muihin ihmisiin hyvin erilaisin tavoin. Syntiinlankeemuksessa särkyi hyvin paljon mutta myös säilyi hyvin paljon. Jos sekoitetaan nämä asiat, ollaan harhassa jo lähtökohdissa.

Ymmärrän Aadamin lankeemuksen seurauksen olleen ihmisen hengellinen kuolema, ero ja kapina elävää Jumala-yhteyttä vastaan. Tällä on vaikutuksensa myös muuhun luomakuntaan. Näemme lankeemuksen selvimmin epäuskona ja ihmisen itsekkyytenä, sekä keskittymisenä väärin asioihin. Ihmisen aarteena on usein mammona ja himona hyvät kokemukset. Iankaikkisuus unohtuu. Ihmisen pahuus on nähtävissä hyvin eri tavoin meidänkin aikanamme. Ihmisen lankeemus on aina näkynyt myös uskonnollisuutena ja erityisesti omiin tekoihin perustuneena kelvollisuutena. Tämä voi tapahtua jumalauskon tai ateismin nimissä.

Luonnollinen ihminen ilman Jumalaa, tai joskus itse ymmärtämättä Jumalan osuutta, pystyy monenlaiseen hyvään. Hän voi rakastaa, tehdä tiedettä, taidetta, jne. Hän pystyy olemaan erittäin uskonnollinen. Mutta hän ei pysty näkemään syntiä, vanhurskautta, eikä tuomiota. On asioita, mitkä vain Jumalan Henki tekee eläväksi. Kristuksen työ jää käsittämättä ja vastaanottamatta ilman Jumalan Sanaa ja Jumalan Henkeä. Oikeastaan on näkyvissä vain kaksi tietä ja tapaa millä ihmiskunta pyrkii yhteyteen Jumalan kanssa, jos ei tahdota kieltää yliluonnollista ja yrittää näin pakoa, piiloutumista, mikä sekin on synnin seurausta. Eikö tässä näy Kainin tie ja Aabelin tie? Kyse on siitä voimmeko omilla teoillamme ja tekemme hedelmillä olla yhteydessä elävän Jumalan kanssa. Vai suostummeko Jumalan ilmoitukseen ja tekoon: Jeesuksen sovitusuhriin puolestamme, jota mielestäni Aabelin uhri ennakoi.

Kainin esimerkin vakavuus on siinä, että se kertoo uskonnollisuudesta, jolla ei ole hengellistä arvoa.

Jumala hylkää sen täysin. Se hylätään, vaikka lausuttaisiin Herran nimi ja vaikka sitä kutsuttaisiin kristinuskoksi. Kaikki on asetettu Kristuksen lunastustyön varaan. Kristus tuntee vain omansa, ne joissa on Hänen Henkensä. Juuri nämä, itsessään pienet, näkevät kerran Herran kasvoista kasvoihin. He pääsevät taivaalliselle hääaterialle.

Jumalan työ Kristuksessa

Laista ja mistään ihmislähtöisestä ei voinut tulla elämän tietä elämäksi, vaan siitä tuli päinvastoin kuoleman tie kuolemaksi. Jumala avasi hyvydessään pelastustien, jossa ei ollut mitään ihmisestä lähtevää, ei mitään lain vaatimusta, ei mitään uskonnollista ponnistelua. Jumalan oma pelastus on yksinkertainen. Jumala itse sovitti ihmisen synnin Poikansa kuolemalla. Syytön otti päälleen ihmiskunnan syntivelan. Kyse on yli ymmärryksen käyvästä armosta. Tähän tehtävään tarvittiin taivaasta lähtöisin oleva ikuinen Jumala ja ihmiseksi tullut Jumalan Poika Jeesus Kristus. Aadamissa tuli lankeemus, mutta Kristuksessa uutena Adamina lunastus ja anteeksianto, ikuinen elämä. Uuden elämän omistaminen Kristuksen työssä tapahtuu uskon kautta. Uskomme Kristuksen kuolleen puolestamme pelastuksemme tähden, lahjoittaneen syntien anteeksiantamuksen ja nousseen kuolleista. Kyse on todellisesta asiasta. Jumalan lapsen elämä ja Kristuksen Hengen elämä meissä on ihme ja lahja.

Puhumme mielen uudistuksesta ja Jumalan työstä meissä. ”Älkääkä mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on Jumalan tahto, mikä hyvää ja otollista ja täydellistä” (Room.12:2). Kuitenkaan uskon päämäärä ei toteudu ajassa. Tuossa käytetään "metamorphoo" -sanaa. Minulla on se käsitys, että se kertoo sen olennaisen muutoksen, mihin meitä kutsutaan ajassa. Meitä kutsutaan muuttumaan mieleemme uudistuksen kautta. Ymmärrän, että kyseessä on jo eräänlainen itselle kuoleamisen tie. Se ei ole ajassa tie terveyteen, onnellisuuteen, vahvuuteen, vaan pikemminkin jo kuolemaa salassa, jotta voisi myös aikanaan tapahtua elämä aivan uutena ja konkreettisena. Varsinainen ”metamorphoo” -sanan mukainen muutos eli metamorfoosi tapahtuu äkinäisesti ruumiin ylösnousemuksessa, kuten tapahtuu perhosen lähtiessä valmiina kotelostaan. Perhosenkin kohdalla muutos on jo tapahtunut salassa ennen lentoa pääsyä.

Tämä meidän lopullinen suuri muuttumisemme on mahdollista vain, kun Kristuksen elämä on meissä. Kyse on siis Jumalan omasta työstä, vaikka me olemme siihen kutsutut. ”Jos nyt hänen Henkensä,

hänen, joka herätti Jeesuksen kuolleista, asuu teissä, niin hän, joka herätti kuolleista Kristuksen Jeesuksen, on eläväksitekevä myös teidän kuolevaiset ruumiinne Henkensä kautta, joka teissä asuu” (Room.8:11). Roomalaiskirjeen 7 luvussa näkyy hyvin selvästi ihmisen sisäinen kaksinaisuus. Voimme täysin rauhallisesti mielin todeta Paavaliin ja Lutheriin yhtyen, ettei vanha ihminen meissä hävinnyt uuden hengellisen ihmisen syntymän myötä. Tämän kaltaista muutosta ei tapahdu uskoon tultaessa eikä uskonelämän aikana. Asian oikein ymmärtäminen vie meidät Lutherin vanhurskauttamisopin ytimeen.

Pelastuksemme jää lahjavanhurskauden varaan. Kyse ei ole jostain mystisestä muutoksesta itse ihmisessä. Olemme edelleen oman lihamme, maailman ja saatanan kiusausten alaisia. Olemme edelleen syntisiä ja syntiin taipuvaisia ihmisiä. Nyt kuitenkin sisäinen ihmistemme yhtyy siihen, mikä tulee Jumalalta. Olemme toki muuttuneet suuresti. Nyt tahdomme kasvaa Kristuksen tuntemisessa ja Raamatun sanoman ymmärtämisessä ja vastaanottamisessa. Kyse on uskonkuuliaisuudesta ja samalla aina armosta. On kuitenkin ensiarvoisen tärkeää, että saamme elää päivittäistä arkielämäämme tietäen, mitä me olemme. Jos emme ymmärrä olevamme heikkoja, useasti sairaitakin ja edelleen syntiin taipuvaisia, alamme elää jonkinlaisessa hengellisessä valheellisuudessa. Tällöin jää puuttumaan arvioiminen, avoimuus ja nöyryys. Usein valheelliseen hengellisyyteen liittyy voimakkaat jännitteet. Siihen voi liittyä vaatimuksia myös siinä muodossa, että kehoitetaan ottamaan uskossa vastaan terveys, tai houkutellaan ottamaan vastaan ”tulikokemus” tai ”henki”.

Raamattua tutkimalla löydämme, että tulee ottaa vastaan evankeliumi, Sana, todistus Kristuksen työstä ja kehoitustakin. Tätä tulee julistaa ja tätä tulee ottaa vastaan. Jumala voi kyllä armossaan parantaa, mutta se ei saa olla julistuksen sisältö. Ei saa toimia niin, että säilytämme erityisiä uskolla paranemisen vaatimuksia muutenkin heikoilla olevien kannettavaksi. Usein hengellisesti raitis on arkista ja tavallista. Siinä on lepo, rauha ja järjestys. Siinä huomioidaan lähimmäinen. Siinä annetaan ja pyydetään anteeksi ja armahdetaan keskeneräistä. Siinä on nöyryyttä.

Kristuksessa meillä on kaikki

Uskon ja pelastuksen perusta on alusta loppuun Kristuksen työ ristillä puolestamme. Tätä opiskelemme. Tähän juurumme. Tässä lepäämme. Olemme Kristukseen kätkeyt ja Hänen Henkensä on meitä ohjaamassa. Meillä on suuri Ylipappimme, Jeesus Kristus, Isän oikealla puolella kirkkaudessa.

Vain näin opimme näkemään, milloin yritetään tuoda rinnalle ihmisen työtä pelastuksen perustaksi. Vain näin opimme erottamaan sen, missä ihmisestä oleva ja Jumalasta oleva sekoitetaan keskenään.

Kristuksen työn merkitys ja uskonvanhurskaus ovat perusta. Kristuksen elävä osallisuus on ohjaamassa ja lohduttamassa meitä. Näin saamme oikean käsityksen Jumalasta, ihmisestä ja Jumalan ilmoituksesta. Tämä on pohjana myös silloin, kun käsittelemme Pyhän Hengen osallisuutta, tehtäviä ja armolahjoja. Se tekee mahdolliseksi kristittyjen yhteyden. Kristuksesta käsin ymmärrämme myös Israeliin liittyviä asioita. Sama pohja säilyy ajatellessamme viimeisiä tapahtumia. Se säilyy ennen kaikkea myös perillä kirkkaudessa. Suurin asia on pelkistettävissä lyhyeen muotoon. Kristus on Jumalan salaisuus, jossa kaikki viisauden ja tiedon aarteet ovat kätkeytinä (Kol.2:2-3).

Kirjallisuutta

Luther, Martti: Katekismus, 1948

Peltola, Olavi: Ainutlaatuinen evankeliumi, 2001

PerusSanoma Oy

Pätiälä H.J. ja Kurvinen P.J.I.: Raamatullinen

Uskonoppi, 1920

Rissanen, Eetu: Piirteitä Paavalin ihmiskäsityksestä,

1942 Synodaalikirjoitus Kuopion Hiippakunnan

pappeinkokoukseen

Tiililä, Osmo: Historian Jumala, 1945 Kirjapaja sekä

Viimeiset tapahtumat, 1953 WSOY